

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dógeniöld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

A drága ország.

Debrecen, augusztus 12.

Már szintén fölösleges panaszkodni a drágaságról, mert azon a panaszok úgy sem segítenek. A tudományos értekezések még kevésbé. — Amelyek megállapítják, hogy itt van a baj, meg amott van a baj, de az szintén nem segít semmit sem. Hogy a csizma szorít, azt tudjuk, de hogy hol van a varga, aki ezt a csizmát megrepálni tudná, azt nem tudja senki. Mert nálunk az a kereskedelmi politika, hogy a fogyasztóinkat sanyargassuk a Balkán termékei elől való elzárkózás által. Pedig a magyar mezőgazdaság érdekei sokkal jobban kielégülhetnének, ha a Balkántól elválasztó kínai falakat lerombolnók.

Minden érdekünk azt parancsolja, hogy a balkánországgal minél sűrűbb és minél szabadabb kereskedelmi összeköttetéseket teremtsünk. Ahelyett azt cselekedjünk, hogy elzárkózunk a Balkán elől és ezzel a Balkánt is kényszerítjük az előlünk való elzárkózásra. Az eredmény azonban az, hogy az ekként

üresen hagyot piacot elfoglalják a tőlünk távolabb eső nemzetek. Ugy, hogy ma Magyarország a Balkánhoz geográfiailag a legközelebb fekszik, de gazdasági-politikailag legtávolabb esik tőle.

Az Ausztriával való gazdasági közösségnek a közös vámterületnek folyománya ez. Ameddig kénytelenek vagyunk tűrni azt, hogy iparunk föllendülését az osztrák ipar gyilkos versenye megakadályozza, addig nem tehetjük azt, hogy mezőgazdaságunkra ráeresszük a Balkán szabad versenyét, mert akkor egyszerűen megölnők iparunkat is, mezőgazdaságunkat is. Ennek folytán kénytelenek vagyunk a balkáni országok nyers terményei elől elzárkózni és ettől az elzárkózástól legfőbb bizonyos mértékig eltérni, amely mérték megadását főként az osztrák ipar érdeke parancsolja. Ennek az elzárkózásnak természetes következménye, hogy a balkánországi, mint gazdaságilag független egyedek, iparcikkfogyasztó piacukat más országok, más nemzetek előtt nyitják meg.

Egészen más volna az állapot, ha Magyarország gazdaságilag ön-

álló volna és a maga érdekei szerint intézhetné külkereskedelmi politikáját. Ezzel jóformán egy csapással elfoglalhatná azt a pozíciót, amely földrajzi fekvésénél, kulturális és gazdasági fejlettségénél fogva joggal megilleti. Magyarország lenne a Balkán nyerstermékeinek ipari feldolgozója és értékesítője. Akkor nem lenne semmi ok többé a Balkántól való merev elzárkózásra, mert az osztrák versenytől megszabadult magyar iparnak csakhamar módjában lenne a feldolgozott termékeket a világpiacon értékesíteni. Mezőgazdaságunknak többé nem volna oka a balkáni verseny ellen védekezni, mert az onnan beözönlő fölösleget első sorban az ipari feldolgozás venné igénybe. A fogyasztás gyors megnövekedésével pedig éppen azt érné el mezőgazdaságunk, hogy termékei első sorban itt a hazában, szállítási és vámköltségektől mentesen nyerhetnének elhelyezést.

De leomlana ipari fejlődésünknek az a gátja is, amelyet súlyosan érez most az egész ország, a mezőgazdaság is: az a mesterkélt, egészségtelen a gazdasági elmaradottsággal semmiképpen arányban nem

Katonák.

Irta: Somogyi Endre.

Délelőtt esett az eső s az ujoncok káposztát hordottak a pincébe.

Sűrűn hulló őszi eső ott verte a halom káposztát a csupasz földön, a legények nagy vesszőkosarakkal mentek neki s dobálták össze-vissza a zöldséget.

Az ázott káposzták valósággal nyikorogtak a porondon, egy-egy sáros, félig rohdadt fő repült valamelyik baka fejének, hátának, a sapkát leverte, a bluzt besározta, ezen felindultak a legények s rohantukban vigan rugdosták a káposztákat befelé a pincébe.

Délután azonban kiderült, a káposzta is elfogyott, sorakozni kellett az udvaron.

A nagy udvart ellepi kis, egyenes sorok, mindenki előtt kiabál egy altiszt. Előre ugrik, hátra ugrik, feltartja a kezét, meg lecsapja, odaszalad a sorhoz, mekbökös valakit az öklével s ismét kiáltoz tovább és mutogatja a lábát, hogy azzal a földet mint kell megnyomni keményen és biztosan.

A legények ott állanak sorban, de nem látszanak, őket megismerni nem lehet. A tegnapi lompos gunyák, csizmák és tollas szalmakalapok eltűntek a sötétkék ruhákban, ez őket kiegyenesíti, egy vonallá olvasztja, egyik olyan, mint a másik, s mint a leveles vessző úgy hajlanak erre és arra. Emberek

itt nem látszanak, csak egyforma testek, amint tagjaikat mozgatják.

A kis külön sorok fekete hernyókhoz hasonlítanak. Megnyulnak, megrövidülnek, összetekergőznek, s ismét kiegyenesednek.

A lábak előre pattannak, a karok felemelkednek, derekak meghajolnak, térdek legörbülnek. Egy-egy sor önkéntes, amint a hajlásból felegyenesedik, s kezét feltartja: a sor fehér keztyűs kéz megvillan a fejek felett, olyan, mint fehér bóbítás virágok, melyet a szél hajongat az árok mellett. Csak kiáltások hallatszanak, néha vezénylő szavak, közben kiellen a csendesség, mintha jól megkent gépek dolgoznának. A baloldalon nyitva egy kapu, azon ki lehet látni a katonák kórházig. A kórház előtt az utcán tüzerek sorakoznak díszben, s ott várnak csendesen.

Egyszerre felcsattan a katonabanda gyászindulóját, s nagy harangozás is hallható, amit eddig senki sem vett észre. Hát temetnek. A banda a kórház udvaráról kanyarodik ki, utána zárkózik a gyalogos tüzérosapat, s azután jön egy halottas szekér, a koporsón fekete tüzérosákó, meg kard. A szekér után tisztek is mennek és mindenféle katonák egy kevesen. Oda néz mindenki, ahol a temetés látszik. — Temetnek egy tüzért! — mondják. — Összeverte az őrmestere. Karddal leütötte az ágyuról, belehalt — beszélnek itt-ott.

A rövid sorokon keresztül gázolnak a szavak, akétnapos katonák közt félelmesen terjed tovább a beszéd? Belehalt... összeverte és leütötte? Igaz, hát ez így lesz? most már így? A sorok megbomlanak, mintha közéjük ütöttek volna, az emberek egy percre előbukkannak az egyenruhából, amint sápadtan és bambán egymásra néznek. A testek nem működnek, a tagok, a csuklók nem hajolnak, a gyakorlat megakad. De mint az ostor esőrdit bele a sorokba a káplarak hangja. A legények igazodnak s a lábak ismét kilépnek, a kezek feltartatnak s a derekak lehajolnak.

Az őszi szél meg csendesen kavargatja fejük felett a harangzúgást s a katonabanda taktusos gyászindulóját.

A beteg, a hibás ujoncokat a kórházba rendelték. Ott kitapogtatja és megvizsgálja őket a főőrsorvos ur, a rossz fülüket, rossz szemüket, meg akiknek valami belső bajuk van, ki kell kopogtatni. Nincs is mind katonának öltözve, ez a silány, beteges hadi bizony olyan, mintha a buzából a hibás, összezáradt szemeket külön szemelnék. Még bent vannak a jó közt, alig látszanak. De hogy így együvé kerültek, nagyon kiüt a baj rajtuk. Összeszorulva várnak a laboratóriumban, egy pár öreg baka vigyáz rájuk, a kirendelt naposok a századtól, mint valami örök a rabok felett. Itt ezek a nyavalyások bűnösöknek érzik magukat, mivel éppen most mertek

?! Hajnalba, hajnal előtt !?

álló drágaság is, amely kinossá, küzdelmessé teszi ebben az országban az életet.

És ebben a harcban nincsen segítség más, csak a kitartó, erős és nem lankadó küzdelem az önálló vámterület elérése után. Mert másként ennek a lehetetlen állapotnak nagyon szomorú vége lesz ebben a drága országban. A tőke és a testi munka folytatja vértelen háboruját, egymást marják s közben pedig elpusztul a drágaságban az intelligens középosztály, mely se munkabéret, se lakásárakat, sem az élelmezési cikkek árát emelni nem tudja. Ha pedig az intelligencia a züllésbe omlik, utána pusztul minden. A drága országból leszünk: megölt ország...

Jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A 100.000 koronás alapítvány. — A házi csatlakozás. — Telekfeldarabolások. Tolna megye átirata. — Az ingyen fürdés. — Komlóssy Arthur érdemei. —

A jog- és pénzügyi bizottság péntek délután 3 órakor ülést tartott.

Jelen voltak: Körner Adolf, Vargha Elemér, dr. Dóczy Emil, dr. Révi Nándor, Márk Endre, Rickl Antal.

A 100.000 koronás alapítvány.

Könyves Tóth Mihály: A király nyolc vanadik születésnapja alkalmával augusztus 18-án a törvényhatóság diszközgyűlést tart. Ezen a közgyűlésen a város újabb bizonyítékát akarja adni annak, hogy a debreceni egyetemért kész újabb áldozatot hozni. Az orvosi fakultás céljaira 100.000 koronás alapítványt akar tenni. Kéri a bizottságot, fo-

betegnek lenni. Fenyegető eszközök is láthatók, ugymint hosszú üveg és görbe csövek, veres folyadékok az asztalon, fényes ollók és kések üveg alatt a polcokon.

A fiatal doktor néha kidugja a fejét a másik szobából s hívja egyenként az embe-
reket. Aki kijön, azt körülveszik.

— Mit csináltak veled te?

— Leültettek, a szemembe néztek.

— Ne bolondíts bundás, tán szép a szemed? — kérdi a szakaszvezető.

Egy szőkeképű, vékony paraszt legény ez, aki már vígan feszeng a kék ruhában. Azok közül az eleven parasztleányok közül való, akik hadnagynak is jók lennének, ha olyan ruhába bujtatnák őket. Abba is csak bele kell szokni, a csillagok világítanak a gallériján s bojtok vígan figyelnek erre-arra a bluzán.

Most kiszól az orvos:
— Lába Vaszil! Na!

A legények összenéznek, melyiket hívják? Lába Vaszil nem hallja, mert süket. Ott áll a fal mellett lerongyolódva, mint egy zsák krumpli, olyan csendes, olyan öntudat nélküli való. A lába széles bakkancsban, mintha belesülyedt volna a földbe s teste, a nagy, erős teste huzódnék utána. Vastag nyaka izmosan, keményen hajlik előre az alacsony gallérből. Lába Vaszilt ki is lökik a szobából a doktorok, csak egy keveset kiabálnak rá. A többiek körülfigyelték. — Hátha

gadja el ezt a javaslatot s ajánlja a közgyűlésnek.

Az alapítvány első sorban orvosi fakultásra szól.

Márk Endre: A javaslatot úgy kéri helyesbíteni: ha az orvosi fakultás öt éven belül nem létesülne, akkor a 100.000 koronás alapítvány — hogy használatlanul ne heverjen — a kamatokat a fejlesztésben levő bölcsészeti fakultáson tanulók segélyezésére fordítsák. Mikor pedig az orvosi fakultás felállítva lesz Debrecenben, akkor az orvostanhallgatók részesedjenek az összeg kamataiban.

A bizottság úgy határozott, hogy a 100.000 koronás alapítvány első sorban az orvostanhallgatók, másodsorban a bölcsészethallgatók segélyezésére fordíttassék.

A házi csatlakozások.

Slovák József mérnök, építési ellenőr felelősséget adott be az utcai csatornához vezető házi csatornák ügyében.

Körner Adolf: A tanács elrendelte, hogy a cizellált csövek használtassanak. Slovák József most felelősséget adott be, hogy ebben az ügyben a közgyűlés döntsön.

Felolvassa a belügyminiszter által jóváhagyott tervezetet, melynek 5. pontja az építési ellenőr kötelességeiről szól.

Körner Adolf: A felolvasott tervezet szerint az építési ellenőrnek felelősségi joga nincs a tanács határozata ellen.

Dr. Révi Nándor: Ha az építési ellenőrnek valami kifogása van az építkezésnél, helyesnek és célszerűnek tartja, hogy orvoslásért a közgyűléshez forduljon.

Márk Endre: Oszlja Körner Adolf nézetét. Nekünk mint pénzügyi bizottságnak jogunkra féltékenynek kell lennünk. Nem szabad megengedni, hogy bárki is beavatkozzon miniszteri rendelet alapján a bizottság hatáskörébe. Ez fontos közjogi kérdés.

Aczél Géza: Szeretném, ha a közgyűlés tárgyalná ezt az ügyet.

Az előadói javaslat mellett 3, ellene 1 szavazat adatott le, tehát az előadói javaslatot a bizottság elfogadta.

Telekfeldarabolások.

Aczél Géza: Szilágyi János és neje és özvegy Torday Gáborné telekfeldarabolás iránt adtak be kérvényt. Mivel a telektulajdonosok az utcaszélre szükséges helyet díj-

szimulál a vackor! — mondja a piros bojtos. — Lássuk csak! — Oda kerül a háa mögé és leejt egy pénzdarabot. Tudvalevő, hogy erre önkénytelenül megfordul minden szimuláns. Vaszil nem fordult meg, nem hallja. A többiek mégis összeröhögnek, s vizsgálgatják az oláhot... A piros bojtos mellé áll, csendesen szól neki, de titokban megrántja a karját: — Te Vaszikám! Az oláh erre odafordul, a többi rácsodálkozik, mert azt hiszi, hogy a szolításra fordult meg, — Ahá horgos! — mondja a szakaszvezető — hallasz ugye? Csak haza akartál menni az anyához, mi? A szeretőd fersinge mellé? Majd kapsz kurtavasat! Az lesz a szeretőd, szoritja lábad, meg is ölelheted! Megállj csak vackor!

Lába Vaszilka nem értett ebből egy szót se. De látta, hogy gunyos pofával röhhögnek körülötte a többiek, látta, hogy hadonászik a képe előtt a három csillagos ur, huzza, cibálja és fenyegeti. A bizonytalan hangtalanság veszedelmei rohanták meg Lába Vaszil szegény fejét. Még jobban neki dőlt a falnak, a feje előre bicsaklott, s esroggni ki kezdett a köny a szeméből.

Nagy, durva, értelmetlen csöppek hullottak a Vaszil kék bluzára, de hátha keserűbbek ezek, mint az apró, finom és értelmes könyveseppek?

talánul kötelesek átengedni a városnak, kéri, hogy a tulajdonosok szoríttassanak erre. Ha ez megtörténne, véleményezi az engedély megadását.

A bizottság a javaslat értelmében határozott.

Az ingyen fürdés.

A debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár kérte a várost, hogy a tulajdonát képező fürdőben meghatározott napokon ingyen fürdést biztosítson a munkásoknak.

Könyves Tóth Mihály. Ugy gondolja a dolgot megoldhatónak, hogy meghatározott napokon hetenként kétszer négy órától hat óráig adná ki a bizottság az engedélyt, annál is inkább, mert a várost semmi anyagi veszteség nem éri, mert a fürdőzők minden költséget megtérítenek, csak vizet kérnek. Kéri a bizottságot, ne zárkózzon el a munkás biztosító kérelme elől.

A bizottság hosszabb vita után úgy határozott, hogy három óra kiadja az engedélyt a pénztárnak.

Tolnamegye átirata.

A honvédelmi miniszter kérelmet küldött a város tanácsához, hogy a hat évig szolgált katonai alisztek polgári közszolgálatra jutását mozdítsa elő.

Tolnamegye megküldte közgyűlési határozatát, amely nem pártolja a honvédelmi miniszter kérelmét s kéri a tanácsot, hogy hasonló értelemben tegyen előterjesztést a közgyűlésnek.

A bizottság a kérelmet és átiratot tudomásul vette.

Komlóssy Arthur érdemei.

Dr. Révi Nándor kéri a bizottságot, hogy Komlóssy Arthur érdemei a bizottság jegyzőkönyvében megörökíttessék.

Kéri, hogy a bizottság a világitási válsalat ülésterme részére festesse meg arcképét, mert Komlóssy Arthur emlékét meg kell őrizni az utókornak, hogy majdan tudják, hogy egy igazi debreceni polgárnak milyennek kell lennie. Komlóssy Arthur Debrecen városának igazán nagy fia volt, emlékét megőrizni kötelesek vagyunk.

A bizottság egyhangulag elhatározta, hogy Komlóssy Arthur érdemeit jegyzőkönyvébe iktatja és arcképét a világitási válsalat ülésterme részére megfesteti. Ezzel az ülés véget ért.

A szabolcsvármegyei függetlenségi és 48-as párt közgyűlése. A f. hó 16-án végbemenő főispáni installáció tárgyában a Szabolcs vármegyei függetlenségi párt Nyiregyházaán tegnap a Korona-szálló nagyteremben igen népes közgyűlést tartott, amelyen gróf Vay Gábor volt főispán elnökölt. Dr. Meskó László volt államtitkár, orsz. képviselő indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy gróf Vay Tibor főispán installációján részt nem vesz, azon magát nem képviselteti. Többek felszólalása után a közgyűlés Meskó indítványát elfogadta. Tárgyalta ezután a közgyűlés, a párt hivatalos lapjának, a „48-as Szabolcsi Hírlap“-nak ügyét. Mint-hogy a lapot a vármegye függetlenségi közönsége a kellő mértékben nem támogatta, elhatározták, hogy azt a mai nappal beszüntetik.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadóhivatala Degenfeld-tér 2. sz.

HAMBURG SALAMON

bőrönd- és koffergyáros.
DEBRECEN, Piac-u. 47.

Készít min
dennemű

utazó bőrönd és koffereket.

Javításokat
elfogad.

Kész kofferek raktáron kaphatók
a legolcsóbb árak mellett.

Országos Szent István- ünnepély a Margitszigeten.

A trónörökösné védősége alatt.
— augusztus 12.

Augusztus 20-án bizonyára az utolsó helyiség benépesül a főváros kies üdülőhelye a Margitsziget s az a tábor, mely a Gyermekszanatórium ünnepén 1 koronáért megváltja a szigeti belépőjegyet, annyiféle érdekesebb és látványos szórakoztatásban fog gyönyörködhetni, amelyre csak ily kivételes alkalmakkor juthat sor. Az 1 koronás jegyek érvényesek az összes mutatványok megtekintésére, minden külön ráfizetés vagy külön jegy váltása nélkül; elkülönített terület egyáltalában nem lesz és minden látványossághoz ingyen férhet hozzá a nagyközönség.

Az országos ünnepély változatos programja immár végre es megállapítást nyert. Dél előtt 10 órakor a Gellért hegyről 12 ágyulövés figyelmezteti a közönséget az ünnepély megtartására; magán a szigeten délután 3 órakor a szigeti sportpályán fog lefolyni az Ujpesti Tornaegyesület 25 éves fennállása alkalmából rendezendő országos jubiláris atletikai viadal 25 sportszámmal. A díjakat a nagyközönség előtt a verseny befejezték este 7 órakor osztja szét Bezerédi Viktor államtitkár. A sportpályán, ahol egyébként Szeghő karnagyval az élén a 23. gyalogzenekar fog hangversenyezni, egy birkózó mérkőzés fogja a közönséget gyönyörködtetni. Hazánk két legjelesebb birkózó egyesülete a Budapesti Athletikai Club és a Törökös Sportegylet vállalkozott ugyanis arra, hogy három súlycsoportban klubközi mérkőzést fog bemutatni.

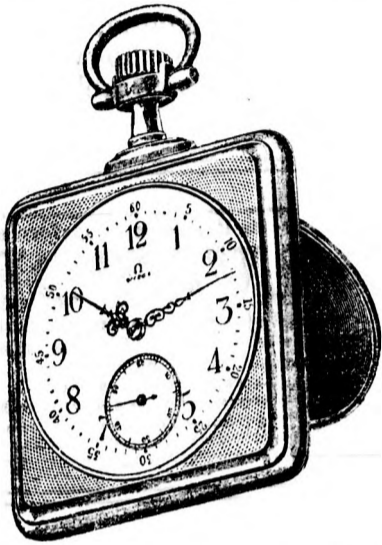
Ez alatt nappali tűzijátékot mutat be az Emmerling cég, amennyiben tréfás röppentyűk és ballonok fogják mulattatni a közönséget, 6 órakor katonazenekar kísérete mellett a közönség sorában rögtönzött pódiumon a Henry cirkusz egyik legkitűnőbb és vonzóbb műsorzsáma a *Riccardinis* néger ének és tánc csoport eredeti jelmezben mutatják be, hogyan élnek, táncolnak és mulatnak Mertinique szigeten, ahonnan a négerek Budapestre kerültek.

Az ünnepélyszennációja az esti tűzi játék lesz; egyike a leghatalmasabb tűzijátékoknak, amelyeket az utóbbi esztendő során a fővárosban láttak. Az Emmerling cég egész gyári személyzete készíti ezreit ama tűzijáték testecskéknél, amelyekkel a legművészebb kivitelben akar az egyesület kedveskedni a közönségnek. A főerdekesége lesz az esti tűzijátéknak a „tűzfényképek” csoport. A közönség alkalmat kap gyönyörködni Hohenbergi Zsófia Ó fenségének a Gyermekszanatórium védőnőjének, több népszerű államférfiúnak és művészeink tűzfényképében, melyek brilliáns gránát bombáknak röpködése közben fognak megjelenni. Meglepetést fog kelteni a szigeti partnak különböző színben való megvilágítása. A tűzijáték végeztével a szabad ég alatt az Apolló Projektógráf Színház 1 óráig tartó elite műsorral fogja a közönséget szórakoztatni. A vetítővászon a sétány dunai oldalán lesz elhelyezve és így ez előadás mindenkinek hozzáférhetővé válik. — Esti 10 órakor újból fellép a Henry cirkusz bájos néger csoportja, majd megkezdődik a tánemulatság katonai és cigányzenekar mellett.

Az Országos Gyermekszanatórium Egyesület a trombitáknak, sipoknak, konfettiknek és szerpentineknek alkalmazását nem engedi meg, eszerint ezek árusítását is megtiltja. Egyébként pedig az ingyenes mutatványokon kívül bármi néven nevezendő árusításoknak, illetőleg árusítóstraknak, gyűjtéseknek, tombolázásnak rendezését teljesen melleszi, tehát kizárólag arra törekszik, hogy szórakoztatásaival kedélyes hangulatot keltsen és sem a jótékonyág gyakorlásának örve alatt, sem más módon a látogatóknak kiadásokat ne okozzon. Az egyesület így is reméli, hogy az egy koronás belépő díjból jut a gyermekszanatóriumnak és ezzel mindazok, akik egy korona kiadással Szent István napján a Margitszigetre kimennek,

egészséges levegőn, kedves és kedélyes mulatsággal töltik a napot, jól is mulatnak és jótékonyágot is gyakorolnak. A rendkívül érdekes atletikai versenyt a Magyar Athletikai Club és a B. T. C. footballmérkőzése fejezi be, amelyen a két klub a felajánlott ezüstserlegért küzd. Az ünnepély ügyében mindennemű felvilágosítást telefonon ad az Országos Gyermekszanatórium Egyesület központi irodája Dohány-utca 39. szám, 82-82. szám alatt és a jegymegrendelőknél minden külön portódíj nélkül küldi meg az egy koronás jegyeket.

**Teljes bizalommal
legolcsóbban
órát-, ékszer- és ezüstműt**

Löfkovits Arthur és Társa
magyarország legnagyobb óras, ékszerész
üzletében vásárolhatunk.
A cég immár 29 éve áll fenn.

Pusztulás az Érmelléken.

Elverte a jég a szőlőtermést.

Biharmegye híres bortermelő vidékén: az Érmelléken korán leszüretelt a jég. Az ideai bőséges termést igérő esztendő kegyetlen csapást hoz a szőlősgazdáknak. A hirtelen viharosra fordult időjárás rémséges itéletidőt zudított Biharmegyére. Néhány nap előtt Biharon és környékén okozott óriás pusztítást a jégeső, most pedig mint nekünk jelentik az egész Érmellék pompásnak ígérkező szőlőtermését tizedelte meg a rémes szélviharral járó jégeső.

Az Érmelléken régen ígérkezett oly szép termés, mint az idén. Az esős és elég meleg tavaszi hónapokban gyönyörűen fejlődtek a tőkék, s egy-egy tőke két liter bort is ígért. És most, mikor már a szemek is zsendülni kezdtek, s a gazdák méltán hihették, hogy tul vannak minden veszedelmen, egyszerre lecsapott a pusztító jégvihar. Északkeleti irányban széles szalagban csapott át a pusztulás az egész Érmelléken. *Érmihályfalva, Erindszent, Értarcsa, Diószeg* határában óriási károkat okozott a szél és jégvihar.

Szerdán délelőtt támadt az itéletidő Rettenetes erejű forgószél separt végig a gazdag terméssű szőlőhegyeken s nem csak a szőlőültetvények karóit tordelte ki, hanem a fiatalabb gyümölcsfák koronáit mindenestől elsodorta. Megbontotta a pajták és présházak tetejét s egyes hegyoldalakat teljesen elpusztított. Vannak több holdnyi területek, ahol

egyetlen tőke nem maradt épen. A kárt nem annyira a jég, mint az óriási orkán okozta, összetördelve a tőkét s leverve a termést.

A legnagyobb a kár Értarcsa község határában, ahol *dionagyságu sűrű jég* verte le a termést s a két órás zápor teljesen beiszapolta a kidöntögetett tőkét.

A gazdák általános véleménye szerint az egész Érmelléken alig lesz mit szüretelni. A kár súlyosan érinti a szőlőtermelő vidék gazdaközönségét, bár biztosítás révén a kár jórésze megtérül.

Egyes kisebb gazdákat valósággal koldusbotra juttatott a váratlanul jött itéletidő, épen most, mikor az ideai termés eredményétől várták, hogy a mult évek adósságait letörleszthetik.

Szomorú augusztusi szüret volt ez az Érmelléken s annál sajnálatosabb a csapás, mert nemcsak az ideai termésben tett kárt, hanem a tőkét is annyira megrongálta, hogy az ültetvények jó karba helyezése igen nagy költségeket követel.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 14-iki száma szebbnél-szebb, érdekes képsorozatot közöl az irgalmasok új egri kórházáról, a budapesti világkiállításról, a finnországi nyárról, az augusztusi hurcolkodásról a fővárosban, egy belgiumi torony eltolásáról, melyet magyar mérnök végzett, a londoni suffragettek tüntetéséről, a német császáról, a beosini cementgyárról, a harasztii villamos vasutról stb. Szépirodalmi olvasmányok: *Telekes Béla és Oláh Gábor* versei, *Krudy Gyula* elbeszélése, *Zsoldos László és Anthony Hope* regénye. Egyéb közlemények. Os Lajos repülőgépe, a tanítók szőlő-tanfolyama Nyiregyháza, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

A szerelmes rendőrt megbüntették.

Nyolc napot fog ülni.

— augusztus 12.

Csak nemrégiben vetette ki kebeléből a debreceni rendőrség Faragó Sándor 93-as közrendőrt, aki a reá ruházott kicsinyke hatalmat meg nem engedett, bünső célokra használta fel. Részletesen közöltük az esetet is, amely nyakát szegte a szerelmes rendőrnek s amelynek folytán megfosztották díszes ruhájától s oszillogó-villogó kardjától. Az eljárás ebből az ügyből származólag folyik ellene.

Ma egy másik esetről kaptunk hírt. Az ex rendőr ur személyes szabadság megsértése miatt a vádlottak padjára került s ítélkezett felette a debreceni törvényszék büntető tanácsa.

Azzal volt vádolva Faragó Sándor, hogy ez év januárjában a reggeli órákban a kefégyárba siető Varga Mihályné, Sándor Mária asszonyt megállította útjában s szerelmeskedésre hívta fel. Miután a tisztességes asszony erre nem volt hajlandó be akarta kísélni a büntető osztályhoz. A szorongatott asszony szökéssel próbált menekülni az üldöző hivatalos fiu elől, ami sikerült is neki.

A vádlott előbb tagadta tettét, majd ittasságával védekezett, mindez azonban nem használt, mert a megjelent tanúk ellene vallottak. Most nyolc napig ülhet a hüvösön s gondolkozhat tette fölött.

Hol lehet könyveket, Levelezőlapokat, Levélpapírokat, Borítékot, Zene-műveket, Couplékat, Képes könyveket, Folyóiratokat, Divatlapokat, Regényeket, Imakönyveket, Levelezőt, Szakácskönyvet, Író- és rajzszerket olcsón és jól vásárolni

Csillag Arthur

könyv- és zeneműkereskedő modern papírházában

Városháza épületében.

NÉVJEGYEK, Levélpapírok, Kártyák, Eljegyzési és esküvői meghívók, Szamlák, szóval az összes előforduló **nyomatványok olcsón és pontosan** készíttetnek.

— **Könyvkötészeti munkák elvállaltatnak.** —
Égetett zománctáblák megrendelhetők.

A nagyváradi „halálmariról”

nyilatkozik Derneczky ezredes.

Nagyváradi híradás nyomán terjedt el országsszerte, hogy a nagyváradi 4. honvéd gyalogezred tizenkilenc órán keresztül marsolt, s annak következtében 86 honvéd kidőlt és közülük több súlyosan megbetegedett.

A nagyváradi 4. honvéd gyalogezred parancsnoka Derneczky Jenő ezredes a következőleg nyilatkozott az esetről.

— Tudtommal az ezrednél soha ilyen tömeges megbetegedés nem fordult elő. Nagy melegeben fázósó gyakorlatokat sohasem végeztünk s a leghosszabb gyakorlatot a múlt hét szerdáján tartottuk. Csehi határban. A legénység első része reggeli 5 óra 10 perckor indult el és délben 12 órakor tért vissza. Azután éjjeli gyakorlatot tartottunk, mely délután 4 órától éjjeli 11 óráig tartott.

De ez idő alatt súlyosabb rosszullet egy sem fordult elő. A rezervistákkal hét-főn és kedden volt az utolsó gyakorlatunk. Hét-főn reggel öt órakor indulunk el Tenkére és délben tizenkét órakor értük oda. Délután két óráig pihentünk, azután hat óráig harcászati gyakorlatokat tartottunk, ebéd után két órakor elindultunk haza Nagyváradra, hova este fél kilenc órakor érkezünk meg. *Mindnyájan épen és egészségesen.*

— Mi mindig háboruba készülünk és nem pályázhatjuk vattába a legénységet. Azt mondhatom, hogy a morvaországi nagy gyakorlatok szomorú eredményei sokra megtanították a hadvezetőséget. A nagygyakorlaton ugyanis — amelyen ő felségén kívül a német császár is jelen volt — tulerőltették a legénységet s a fáradtságtól akkor százával dőltek ott. E miatt akkor bizalmas rendeletet bocsátottak ki s azóta az legfőbb törekvése az ezredparancsnokoknak, hogy végsőig sohasse fárasszák a legénységet.

Megszűnt az ex-lex!

Behajtkák az adókat.

— augusztus 12.

A hivatalos lap mai száma közli az ex-lex megszűntét s ennek kapesán két pénzügyminiszteri rendeletet közöl: az egyik a hátralékos adók behajtásáról, a másik az adóketető bizottságok működéséről intézkedik.

Az első rendelet, melynek száma 3118—1910. megengedi, hogy a magánosok 500 koronát meg nem haladó állami adójának befizetésére az év végeig haladék adassék. —

Részletfizetés is engedélyezhető a régebbi hátraléokra különösebb méltánylást érdemlő esetben, ha azonban ez az eset fenn nem forog vagy az állam érdeke meg nem engedi, akkor a részletfizetési kedvezmény meg nem adható.

A második rendelet, melynek száma 80644—1910, öt pontban intézkedik az adó ketető bizottságok működéséről. Kijelenti a miniszter, hogy azokra az adókra nézve, melyekre tárgyalást tartani nem kell, a lajstromot rögtön közszemlére kell tenni. A tárgyalást igénylő adók megállapítása végett az adóketető bizottságnak sürgősen össze kell ülnie, erre a feleket meghívnia, vagy értesítenie az adótárgyalásról, az adót megállapítania, a ketetést közszemlére tennie, hogy a felszámolások minél hamarabb megtörténhessenek.

A kiváló bőr- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenyénél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Salnya-Lipőzei Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudelstr. 3.

UJDONSÁGOK.

Világos.

Hatvanegy éve! Ezernyolcszáznegyvenkilenc augusztus tizenharmadika óta hatvanegy év suhant el felettünk. Hatvanegy év bus emléke, küzdelmek, bajok, szenvedések fődik a világosi napot, a nagy nemzeti küzdes szomorú záróapját.

A világosi fegyverletétel nemesak vért, szenvedést és nyomort jeleat, hanem jelenti azt, hogy az elnyomatás keserű kelyhét utolsó cseppig ki kellett ürítenünk. Államiságától fosztották meg a magyart! Kitérültek a nemzetek sorából! Nemzetből néptörzssé süllyesztették. Hát még mennyi martír vért ontottak ki Komárom várának kaptulációja után! S miért volt mindez? Hogy a magyar tizennyolc esztendő mulva egy rossz kiegyezésben törvényesen adja fel régi alkotmányos jogait!

A nemzet vezéreit 1867-ben a hiperlojalitás láza fogta el. Lojalitásunknak esköjával fényesítették ki az osztrák császár saruit. A magyar nemzet tehát 1867-ben többet tett, mint amennyit a Biblia parancsol. Az „Írás” ezt mondja: „Add meg a császárnak, ami a császáré!” A magyar nép vezéreit azt is odaadták az osztrák császárnak — ami a magyar népé. Bécsben nem lehetett reánk panasz. A hivatalos Magyarország leróttá köteleességét a földi hatalommal szemben. A magyar nép lerója ma is!

Ha pedig visszaemlékezünk a világosi szomorú napra, önkéntelen felvillan agyunk rostjai között hazánk négyszázéves szomorú históriája. Eszünkbe jut, mennyi magyar vér folyt el e négy század alatt Ausztria miatt. S ha átlapozzuk a lelkiismeretszabadság és politikai szabadságok küzdelmeinek annálszeit. Megtanuljuk belőlük azt, hogy Ausztria

sohasem küzdött a szabadság és haladás mellett. Ellenkezőleg! Mindig és mindenkor a sötétség, az elnyomás, az abszolutizmusnak volt előharcosa. Magyarországot négy századon át vértengerré, siralom-völgyévé tette. Ausztria századokon keresztül kipusztította, legyilkolta hazánk legkiválóbb, legkimagaslóbb, legjobb fiait.

Aki hazafi volt és magyar, azt lefejezték, felakasztották, kerékbe törték, vagy legjobb esetben a börtönben rothadt el. Akit karóba nem huztak, az elmenekült a világ négy részének valamely távolos zugába. A haza azonban meg van és él! De nem részletezzük tovább hazánk multjának történetét. A siralomnak ezt a tárházát. Nem! Mert nem tudjuk, hűseink tetten merengjünk-e inkább el, vagy a hatalom vad ördögését bámuljuk, mely sohasem fáradt ki borzalmas munkájában, hogy a magyarnak martirokat teremtsen?

A világosi nap vérvörös betűkkel van bejegyezve a Habsburg-ház történetébe. A bécsi udvar akkor is abban a nézetben volt, melyben ma: magyarokat ismert; magyar néptörzsről hallott is valamit, de magyar nemzetet, magyar alkotmányt, magyar törvényeket, azt nem! Azóta viszonyaink ugyan változtak. A bécsi kéz azonban még mindig mozog. Még nem száradt el tőben. (H. B.)

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A vásár vasárnapi istentiszteleteket az összes ref. templomokban a régi szokáshoz hiven református hittanhallgatók végzik.

— **A királyidillek.** A király nyolcvanéves születésnapja alkalmából Ischl a világ középpontja. Hetvenkét királyi herceg s még sokkal több királyi vendég részére készítenek elő szállást a kies fekvésű tiroli fürdőhelyen. Az egész világ figyelme odafordul s a fürdőhely frequentája mindezek folytán a legmagasabbra hág. Nem vagyunk féltékenyek, még kevésbé irigyek. Nem is aprehendálunk azért, hogy rég az uralkodók születésnapjából is az osztrákok nyerészkednek. Nem is sóhajtok fel, hogy miért nem a Tátrafürdőhelyeket tüntetik ki udvartársunk kitűnő vezetői avval, hogy ő felsége nyári tartózkodóhelyéül azt keresik ki. Nem akarunk Kerzldr udvari főorvossal hadilábon állani s az ősz uralkodó életrendét a politikai igazság serpenyőjén mérlegelni, mely azt kívánna, hogy a nyaralás felerészét osztrák, felerészét magyar fürdőhelyen töltsék a király. Csak azt az egyet engedjék meg nekünk, hogy a szívünk kissé sajogjon, fájjon azoknak hallatára és láttára, amik uralkodók eme korszakos évfordulóján amaz osztrák fürdőhelyen történik s engedjék meg nekünk, hogy kissé elbusulhassuk magunkat, miért nem vagyunk mi osztrákok, vagy hogy miért nem magyar, a magyarok királya. — Nekünk a sok ünnepségből a parlamenti szüneten s egy pár ágyulóvésen kívül más, az ünnepélyek költségének quóta szerinti hozzájárulása nem juthat. Ebből azonban bőven kivethetjük részünket, még akkor is, ha az egész világ érdeklődő közönsége Ischlbe tódul a magyar király nyolcvanesztendő születésnapjának ünneplésére.

— **Az új százkoronások.** Még csak egy pár nap és már berukkolnak a forgalomba az új százkoronások. Augusztus hó 22-én árasztják el velök a tömött pénztárcákat, a szegény emberek azonban ki tudja, mikor látják meg a szép színezetű bankókat. Az új bankjegyekre vonatkozólag a hivatalos lap mai száma hirdetményt tesz közé, amelyet az Osztrák-Magyar Bankkal egyetértőleg a pénzügyminiszter adott ki. A hirdetmény szerint az új bankjegy alapszíne

tartósan színes lesz, ugyanolyan beosztással, mint a régié, de egy eszményi alakkal gazdagabb lesz. A régi, 1902 január 2-án kelt bankjegyeket az új kibocsátásával egyidejűleg bevonják. Ezeket 1912 augusztus 31-ig fogadják el fizetésül s érvényük 1918 aug. 31-én vész el. A hirdetés több pontban a kopási eljárást tárgyalja. Örömmel üdvözljük az új bankjegyeket, csak minél többet hozzanak belőlük.

— **Amnesztia a király 80-ik születés napján.** Budapestről jelenti tudósítónk: Megbízható helyről nyert értesülés szerint e hó 17-én, a király 80-ik születés napja előtt való napon a hivatalos lapban királyi kézirat jelenik meg, melyben öfelsége amnesztiát ad az összes felségvétség és hazafurkolás perben elítélteknek. Ugyazintén megszüntetik az összes politikai és igazgatási pöröket.

— **Uj telefonállomások.** Debreczenben 858-ra rugott immár a telefon-előfizetők száma. Az új előfizetők a következők: 853. Debreczen sz. kir. város esaternahálózatának építésvezetője IV. Simonffy-utca 2-b. — 843. Erzsébet ártézi forrásvíz-vállalat, Ernst Ede, III. Hatvan-u. 28. 847. Goldmann Herma kereskedő, V. Salórom-u. 1. 845. Korona gőzkegygyár városi raktára, VI. Sas-u. 1. 358. Rostás István rendőrfőkapitány lakása, I. Rákóczi-u. 17. 852. Schiffmann Salamon építkezési anyagkereskedő, V. Piac-u. 83. — 814. Ujfaluassy Dezső dr táblabíró. I. Rákóczi-u. 65. 854. Városi árvászkó, I. Csapó-u. 19. 841. Weisz Herman kereskedő I. Csapó-u. 76. — II. **Megszűnt állomások:** 746. Leuchtmann Artur és Társai, V. Deák Ferenc-u. 9. 734. Vasutasok gőzfavágó r.-t. Leuchtmann Artur társai, Pályaudvar. 358. Végh Gyula ny. rendőrfőkapitány lakása, III. József kir. herceg-u. 45. 833. Nagy József fűszerkereskedő, III. Bethlen-u. 20.

— **Potoczky József öngyilkos.** Az oroszországi Antonin városban ma agyonlőtte magát Potoczky József a dúsgazdag magyar főúr. Egy fiatal nőbe volt szerelmes, akivel több éve már együtt élt. Potoczky József 54 éves volt s tőle nyert Szemere Miklós hárommillió koronát.

— **A vászon elnevezés.** A m. kir. szabadalmi hivatal érdekes megállapítást tett a „vászon” szó használatát illetőleg a védjegyzetetés szempontjából. Eszerint „vászon” elnevezéssel csak kizárólag lenből vagy kenderből készült árukat lehet védetni.

— **Uj szénraktár.** A máv. osztálymérnökség megkereste a városi tanácsot 1208 négyszögöl terület eladásában. Ugyanis a máv. egy új szénraktár: akar építeni a fűtőház mellett.

— **Szabadságon.** Dr Vargha Elemér tanácsnok szabadságát augusztus 15-én kezdi meg. Távollétében Medgyaszay Miklós tanácsnok látja el hivatalát.

— **Egy diák sikere.** Papp Mihály a polgári iskola negyedik osztályának tanulója a hanvai, csizi, sajólánártfalvai és a rumjai gömörmezei faluk református templomaiban a szünidőben imádkozott és prédikált. Lelkes előadásával — mint a hanvai református lelkész Juhász László mondja Papp Mihálynak kiadott bizonyítványban — köztetsést érdemelt.

— **Gyermek zsenik.** Szinte meguntuk már a 6 éves zongoraművészeket, fejszámolókat és egyéb zseni gyermekeket s így igazán jólesett végighaligatnunk azt a felolvasást, melyet egy 11 éves gyermek tartott. India lakóiról, Egész csomó tanár és tanító volt jelen és a felolvasás befejezése után a gyermek szülői — kik különben egyszerű iparos család — mondták, hogy gyermekük most fejezte be a IV. elemi és az olvasottságát jóformán tisztán Verne Gyula műveltségét. Szinte hihetetlennek látszik, hogy micsoda varázsa van a gyermek intelligenciájára ez a világhírű író. Ez a felolvasás jut eszünkbe, mikor tudomást veszünk róla, hogy október 1-én jelenik meg egy

ilyen 30 kötetes pompás Verne sorozat, ugyanott, ahol a Tolnai Világlapja is megjelenik és pedig a Magyar Kereskedelmi Közlönynél, Budapest, VII., Dohány-u. 16-18

— **A szakálgróf.** Érdekes vendége volt tegnap Debreczennek. Egy valóságos született holland gróf, aki elszegényedése miatt különös kedvtelésre szánta el magát: gyalogszerrel utazgatni az egész világon. Mivel azonban nincs a megfelelő iratokkal ellátva, a hatóságokkal gyűlik meg a baja és rendszeren toloncolják. A különös idegen neve Heinrich Pacheu gróf. 45 év körüli, erőteljes ember. Hatalmas szakála van, akárcsak Batthyány grófnak, akit éppen emiatt szakálgrófnak is neveznek. A holland szakálgróf nagyon elnyűtt ruhában, lerongyolódva egy fillér nélkül érkezett a városba Nagyváradról. Tört német nyelven nagy nehezen elmondta, hogy Hollandiának egy kis államából való. Gazdag család sarja, csak hogy 6 már elszegényedett és világszerte utra adta magát — gyalog. Elmondta azután a távgyalogló hollandus, hogy itt már négy napja időzik. Volt még egy kis pénze, abból tartotta fenn magát. Most már azonban ami volt, az elfogyott, ami pedig hiányzik, abból nem tud megélni. Tovább is menné, csak volna egy kis aprópénze. Keres is szegény, de nehezen talál, mert a jószívűek kevesen vannak, másfajta adakozó pedig, úgy gondolja, hogy nem érdemes adni, ha nincs érte nyilvános díszet. A szakálgróf pedig bolyonghat, koplalhat, míg csak egy szép napon valahol le nem tartóztatják és haza nem toloncolják.

— **Telekajánlás.** Dalmi József és gyermekei Ljbakerti 335 négyszögöl területű földjét négyszögölenként tíz koronáért felajánlotta a városnak megvételre. A telken keresztül utcanyitás van tervbe véve kiadták az ajánlatot a mérnöki hivatalnak.

— **Életunt asszony.** Ma délután két órákor felakasztotta magát Timár-utca 52. számú lakásán Varjas Lászlóné. Férje nem volt otthon s ezt az alkalmat használta fel tetteinek elkövetésére. Az asszonyt nagyon előrehaladott tüdőbaj kínozta s emiatti elkeseredésében vált meg az élettől. A házigazda észrevette az öngyilkosságot s még idejekorán elvágta a kötelet s telefonált a mentőkért, akik az elalélt asszonyt a kórházba szállították.

— **A bulgáriai fölkelés.** Üszkölből jelentik. Novoszeló városát ma halomra lőtték mert nem adták meg magukat a fölkelők.

— **Vaughan báróné férje** Durieux-t gyakran látták Brüsszel utcáin. Udvari autómobilban szokott kocsikázni, s ez olyan felháborodást keltett, hogy a rendőrség annak rendje és módja szerint kitiltotta a fővárosból. Párisba költözött, de a báróné udvarmesternek szerződött. Attól fogva nem mutatkozott Brüsszelben. Vaughan báróné két fiáról azt híresztelik, hogy egy duodec német fejedelem, Lipót király rokona, grófi rangra emelte őket.

— **Borzalmas gyilkosság.** Madridból jelentik. Borzalmas és bestiális gyilkosságot fedezett fel ma a rendőrség. Egy kuruzsló-asszony betegének azt ajánlotta: ha meg akar gyógyulni, fiatal fiúnak a véréből igyon. Ajánlkozott is, hogy majd szerez egy fiúgyermeket 750 pesetért. Egy hét éves fiút megfogott az utcán, zsákba kötötte és elvitte a beteg emberhez. Ott a fiú szívóbe szurt s a kiömlő vért a beteg megitta. A gyermek még élt, amikor a kuruzsló némbor a hátát felmetszette a fiúnak és a levágott zsirt a beteg mellére kötötte. Mindkettőt a rendőrség letartóztatta.

— **Késelő katona.** Még a múlt év őszén történt, hogy Hajduböszörményben Stuljó Péter, aki most mint közhszár szolgál a debreceni helyőrségnél, megkéselte

Zimányi István nevű társát. A törvényszék előtt ma számolt tetteért a késelő katona, akit a katonai fogházból vezettek elő. Stuljó 7 havi börtönre ítélték, amely ellen ugy az ügyész, mint a vádlott felebbezést jelentett be.

— **A makói vonatösszettközés.** Az Arad—csanádi vasutak igazgatósága ma délelőtt a következő fevilágosítást adta a tegnapi összettközésről:

— Az eset egészen jelentéktelen, szóra sem érdemes. Laboda motorvezető nem vette észre, hogy a bejáratú váltó tilosra van állítva és lassan bevezette vonatát a pályaudvarra, ahol éppen a motoros vágányán egy rakodó teher vonat állott. Két percig kellett volna csak várnia a motorosnak, mert ennyi idő alatt befejezte volna a rakodását a tehervonat. Az összettközés után a motor folytatta az útját, a sebesültek is a maguk lábán mentek haza, vagy tovább utaztak. Laboda motorvezetőt azonnal felfüggesztetem állásától.

Az igazgatóságnál eddig még nem tudják, hogy kártérítés iránti följelentések történtek volna.

— **Arany Bika Mulató.** A vasárnap és hétfői előadások a kolosszális sikerű műsor bucsuját jelentik. Már csupán 3 este lép fel a népszerű primadonna, *Keleti Juliska*, ki új szanzonjait percekig tartó tapsok és ovációk mellett adja elő. A hétfői előadás keretében bucsuznak a műsor kipróbált erősségei: The Milet Angelus ének quartett, Sisters Lilians braziliai táncduett, Virág Suci kabaret-művész, Eurydice empire táncosnő, Les 4 Floridas tánc-csoport és Kovács Andor, ki különösen a városzerte emlegetett irodalmi paródiáival arat nagy sikert. Az előadások 9 órákor kezdődnek.

— **A budapesti tőzsde esti zárata.** A budapesti tőzsde esti zárataról budapesti tudósítónk jelentése a következő: Buzakinálát és vételkedv mérsékelte. Nyugodt irányzat mellett 30,000 métermázsra került forgalomba gyöngén tartott áron. Egyéb gabonaneműek közül zab és tengeri tartott, a többi nyugodt. Idő: szép. A gabonaárak következők: Buza októberre 9.70, májusra 9.96. Rozs októberre 7.36. Zab októberre 7.22. Tengeri júliusra 0—, augusztusra 0—, új tengeri májusra 5.74. Repce augusztusra 12.74.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Balogh Mária ref. 2 napos, Vári N. 10 óras, Molnár Sándor ref. 3 hónapos, özv. Kovács Lajosné ref. 35 éves, Busi Róza ref. 2 éves, Zs. Nagy Erzsébet ref. 51 éves, Bakos Gábor ref. 40 éves, özv. Jakó Mihályné ref. 83 éves.

— **Csak rövid ideig!** Az üzlet áthelyezése miatt végeladás férfi, női és gyermekcipőkben, kalap és férfi-divat cikkeken. Minden, áron alul adatik el. Glück Ede a Kistemplommal szemben, Barak.

— **Láng Sándor dr.** a jeles műtörvos hosszabb külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett és szanatóriuma vezetésének átvételével egyidejűleg rendeléseit újból megkezdte.

— **Butorok** mindenféle fa- és kárpitozott kivitelű **Killer Ede** cs. és kir. udvari szállító butorgyáros, Piac-utca 68. sz. alatti nagy butortelepén legjutányosabb árban kaphatók.

A „DEBRECZEN”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Degenfeld-ter 2. sz.

TÁVIRATOK.

Ferenc József és Spanyolország.

Bécs, augusztus 12. Ferenc József Aehrenthal külügyminiszter utján barátságos uton kérte X. Pius pápát, hogy Spanyolországgal szemben mérséklettel járjon el.

A kereskedelmi szerződés.

Belgrád, augusztus 12. Illetékes helyen úgy tudják, hogy Ausztria-Magyarország és Szerbia között létrejött kereskedelmi szerződés 1911. februárjában lép életbe.

A Crippen-ügy.

London, augusztus 12. A londoni halottkének ma a Crippen házában talált hullát ismét megvizsgálták és minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a holttest Crippenné holtteste. Halála előtt néhány nappal operációt végeztek rajta. Quebeckből jelentik hogy Crippent a jövő hét elején kiadják az angol hatóságoknak.

Százket éves öngyilkos.

Dobsina, augusztus 12. Resovszky János 102 éves ember ma felakasztotta magát, mert nem akart hetvenkét éves fia terhére lenni.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyrabecsült közönség szíves tudomására adni, hogy 4-ik éve fennálló jó hírnevű

Órás- és ékszer üzletemet

házbontás miatt május hó 1-én Piac-utca 85. szám alól Hunyadi-u. 12. sz. alá (Várad-utca) helyeztem át.

Egyidejűleg felkörem a n. b. közönséget, hogy jóindulatukat mint eddig, úgy ezután is velem szembe fenntartani szíveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Gasparik Adám,

órák és ékszerész.

A modern ékszeripar
műremekel készülnek

Vági István

ékszerész műtermében

MIKLÓS-UTCA 10.

Javítások, átalakítások jutányos árban eszközöltetnek.

Mindennemű ékszertervrajzok kívánatra készíttetnek.

OLCSÓ IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat ösngél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY

A régi jó világból.

(Folytatás)

Amint tehát Kupez Mihály mellette elmenőben volt, ingujjánál fogva megránta és azt sugta fülébe, hogy miként apja, a mernyei molnár, úgy fia is nagy kedvelője a muzsikának, nem ártana tehát a falu bandáját elhivatni.

Kupez Mihály pedig persze, hogy mindjárt készen is volt erre és néhány perc múlva a cigánybanda is ott termett és vele együtt Puczér is beállott a szobába.

Kupez Mihály nem volt ugyan igazi magyar fajta, de annyira mégis már bele nőtt a magyar természetbe, hogy kivált mikor kissé kaptos volt, a szoba közepére kiált és jól-rosszul, de azért csak elrugta a csárdást. Most is tehát úgy topogott, hogy Puczér Csicsa csaknem tövig lerágta a pipaszárának a még megmaradt csutáját nagy gyönyörűségében. De nem is állhatta sokáig, hogy az ő kedvence táncát úgy elcsufítsák. Azért is, amint Kupez Mihály kis időre megállt, ucu hajrá, elkurjantotta magát és a tolnat pengetyűst elkezdte ropni istenigazában, mint azt már a mogyoródi vásáron alkalmunk volt tapasztalni tőle.

Ezalatt többen érkeztek meg a falubeliek közül, kiket Kápez Mihály ez alkalomra meghívott. Nevezetesen: Virgács János uram, a falu préceptor, aki meghívást annál nagyobb készséggel fogadta, minthogy a tavalyi kolumyér rosszul fizetvén, a tanítói járandóságból a vacsorák egyáltalában nem kerültek ki; Nádverő Pál, ugyancsak nádverő, aki három vármegyében nem annyira mesterségbeli ügyessége, mint kifogyhatatlan bőbeszédűségéről ismeretes; Fésüs Péter, a csizmad a, más néven pedig Nemogy Peti, aki más-különbben nem is jött volna e, ha Nádverő uramat meg ne híjják; mert ennek az volt a természete, hogy Nádverő uramnak minden szavát megtámadta, kétségbe vonta, meghazudtolta, egyre állítván, hogy ezt neki csizmadia létére jobban kell tudni, mint aki négy esztendőt töltött vándorlással és még Zimonyban is megfordult. És ha meg is kell adni azt, hogy a cáfolgatásokban a csizmadia részére hajlott az igazság, másrésztől viszont a verekedésben, melylyel rendszeren a vita végződött, Nádverő volt erősebb és így a győzelem örökké eldöntetlen maradt, ami azonban sem az egyiket, sem a másikat nem tartóztatta, hogy egymás társaságát keresve ne keressék.

(Folyt. köv.)

A Bóni Gyártelep és Mezőgazdasági Részv.-Társ.
NYIRBÁTOR.

Ajánlja legjobb minőségű

mosó szappant

és pedig: bóni szin szappant, szegedi házi szappant, osontszappant, debreceni fajta szappant, továbbá kis üstön főzött 5 éves legjobb minőségű borpárlatot.

Használjon Nagysád FÖLDES-féle Margit-Crémet

hogyan arca tiszta, üde és bájos legyen!

A Földes féle Margit-Créme a főrangú hölgyeknek is kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a Földes-féle Margit-Crémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A Földes-féle Margit-Créme ártalmatlan, zsirtalan és vegytiszta készítmény.

A bőr mindennemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít. Nemcsak az arcbőr, hanem a nyak, váll és kézfehérítésére is szépítésére is legalkalmasabb. Nagy tégely 2 korona, kicsi 1 korona minden gyógyszertárban és drogériában.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész
ARADON.

Kapható: Debreczenben Balázs Ödön, Grosz Nagy Ferenc, Josa és Jóna drog. Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla, H.-Szoboszlón Barbóc Zsigmond, H.-böszörményben Ercsey G., gyógyszertárakban

! Új gyógyító módok !

DR. RÁCZ ÖDÖN gyógyintézete NACVVARADON.
Szilágyi Dezső-u. 7.

Gyógyfürdők, villanyozók, belégzési kamrák, vizkurák. Asthma, tüdőbajok, álmatlanság, vérszegénység, idegesség, rheuma, hülés, köszvény, női bajok, szív, gyomor, bélbajok ellen.

20 szoba olcsó penzióval. Nagy pormentes kert, bentlakó orvos.

Kívánatra prospektus.

Grimm családi pensió

Budapest, VIII. Üllői-ut 14. sz.

Előkelő otthon egye ek és családok számára rövidebb vagy hosszabb tartózkodásra. — Központi fekvés a Kálvintértől néhány háznyi távolságban a belváros közvetlen szomszédságában, a gróf Károlyi-féle bérpalotában. Világos utcai szobák, elegáns, kényelmes berendezéssel.

Villamos közlekedés minden irányban, a ház előtt megállóhely.

Elsőrendű konyha, mérsékelt árak. — Villanyvilágítás, fürdők, lift.

Telefon 177-63. Telefon 177-63

Elsőrangú
száraz vályog

kapható
Külsővásártér 10. sz. alatt és
Lindenfeld Jenő
fűszernagykereskedésében Városház-utca
2. szám. Pénzügyi épület.

Speczialista

és halhólyag óvszer-különlegességekben.
Valódi francia és amerikai gyárt-
mány, eredeti csomagolásban ::

Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos!

Óvakodjunk silány utánzatoktól!
Árak tucatonként 2-16 kor.

UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY“ UJ!
a legmodernebb és legkényelmesebb női óv-
különlegesség. Ára 15 kor. — Szétküldés titoktartás
mellett.

Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával
ellátott legújabb képes árjegyzékemet

KELETI J. orvos-sebészeti
műszer- és
gummiáruk gyára
Budapest, 1V., Koronaherceg-utca 17.
Alapítottait 1878. Telefon 13-76.

**MOLL-FELE
SEIDLITZ-POROK**

Csak akkor valódiak ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyó-
tása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántal-
mak, gyomorhív. rögzött székrekedés, májban-
talom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb
női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtize-
dek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona.
Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

**MOLL-FELE
SÓS-BORSZESZ**

Csak akkor valódi.

ha mindegyik üveg
Moll A. védjegyét tü-
nteti fel és a Moll-féle
sós-borszesz neveze-
tesen, mint fájdalom-
csillapító bedörzsö-
lésiszer köszvény, csúsz-
ás és meghűlés egyéb
következményeinél leg-
ismertesebb népszerű.

Egy önozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített
gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gon-
dozására és ápolására úgy gyermekek, mint
felntöttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle
védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9
Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mel-
lettel teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan
Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott ké-
szítményeket kérni.

A hölgyek érzékeny arcbőre

(főleg kirándulásoknál és utazásoknál stb. a forró
évszakban izzadság kiválása, por és rovarszurá-
sok által károsan befolyásoltatik. Mindez ese-
tekben az általánosan ismert Corsini-féle
pipereszer

„EAU DE FLORENCE“

valóságos jótéteménynek bizonyult. Ha vele
zsekendőnket megnedvesítjük és arcunkat
tisztítjuk, az idegek felfrissülnek, a bőr pedig
sima és felhőrré válik.

A szépség ápolása sétatöbben!
Egyszerű és radikális.

Hazajövet után el ne feledjük Eau de Florence-
vel mosakodni.

**Kapható minden szakmába vágó üzle-
tekben.**

Corsini The Parfimery Company.
BARDEN & COMP. Wlen, VI., Stumpergasse 47.

HIRDETÉSEK

fölvétetnek a kiadóhivatalban, gr.
Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

11,826. sz.

t. k. 1910.

Hirdetmény.

Egyek községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk-
kértelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tételük közé;

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889:
XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — vala-
mint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján ezközölt bejegyzések
érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleési keresetüket, azok pedig, kik valamely ttehtétel átvitelének
az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni
kivánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1911. évi február hó 26-ik napjáig bezárólag a telek-
könyvi hatóságához nyujtsák be, mert az ezen meg nem hvsszabbitható záros határidő eltelte után indított tör-
lési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem
szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak
az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegy-
zése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1911. évi feb-
ruár hó 26-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságához benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbitható
záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert
nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889:
XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartal-
mazó kérvényeket a telekkönyvi hatóságához hat hónap alatt, vagyis 1911. évi február hó 28-ik napjáig be-
zárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak
a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sé-
relme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti
okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket
pótlólag benyujtanak, az eredetiket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A debreceni kir. tszék mint telekkönyvi hatóság 1910 június hó 29.

Bolváry J. Lajos s. k., kir. tb.

PRÓ HIRDETÉSEK. ▶▶
10 szög 40 fillér, azontul minden szög 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. ▶▶

Levelezés.

Horo, a szalma, levele van a kiadóban.

Ajánlat

Ha rosszul lát, forduljon bizalommal Löbl Gyula és társai látszerészhez Debreczen, Piac-u. 63.

Ászokhordók új, fehérfából készített, hektója 9 korona. Cím a kiadóban.

Megnyit a Korona Gőzkenyér-gyár. Tessék mindenhol Korona kenyeret kérni. Megrendelhető és kapható a gyár irodájában telefonsz. 825. Városi raktár Sas-utca telefonsz. 845. Fried és Löwenheim Piac-utca 72. és Hatvan-utca 16. dr. Hütter-ház és minden fűszer és vegyes kereskedésben.

Cséplést vállal 6 lóerejű cséplőgéppel, kedvező feltételek mellett, uradalomban vagy kiscsajdáknál. Kigyós Sándor Hajduszoszón, Szent-György-tér.

Lakás.

2 szoba, előszoba november 1-re kiadó. Széchenyi-u. 02.

Külön bejárattal butorozott szoba kiadó. Simonffy-utca 15. szám.

Eladás.

Eladó az ujléai határban halálozás miatt 34 katasztrális, nagyon jó termő föld, van benne 5 hold termő szőlő, 1 katasztrális beltelek épületekkel, nagyon kedvező feltételek mellett megvehető. — Értekezeti lehet özv. Sipos Mihálynéval Ujléa.

Ujjé!

Ujjé!

Debreczenben jaj de jó.
Van itt orosházi kenyér
Ó be jó.

Ujjé!

Ujjé!

Orosházi kenyér az én mindenem
Mert kapható olcsón
S mindég frissen
az

Orosházi fő-és fióközletben

Gyártelep: Széchenyi-u. 49. Telefon 793.

Városi raktár: Simonffy-utca 2. — Telefon 32.

Fióközletek: Szentanna-u. 60., Boes-kay-tér 1. (Czeplédy-ház), Bethlen-utca 29. (Gyarmathy-ház.)

Déli vasuti sín

kb. 5 waggon 23.6 kg-os, 6.6 m. hosszakban, teljesen üzemképes állapotban K 1650 árban % kg-ként ab Budapest eladó. Kérdezősködés-ek „Déli vasuti sín“ jelige a att **Mosse Rudolf** hirdetési irodájába Budapest, intézendők.

Gépsziját,

mérlegeket, gazdasági eszközöket, különösen pedig :

nagy konyha- és edény

: raktárát ajánlja :

Sesztina Lajos

vaskereskedése Piac-utca 23.

Akinek

rheomája, ischiassa, köszvénye, idegbaja van, annak szívesen adok ingyen felvilágosítást arról, hogy hogyan szabadultam meg ezen bántalmaktól.

BAYER KÁROLY.

Illertissen (Bayer.)

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyag és belbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
5 DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Igazi uriember

igyekszik minél kifogástalanabul öltözködni, az élelmes szabómester és ruhakereskedő pedig igyekezzék hirt adni magáról, hogy rátaláljon, aki keresi Aki jó szabat vagy jó megrendelőt keres, hirdessen a **DEBRECEN** hirdetősei között s áldani fogja azt a napot, amelyen ezt a jó tanácsot megfogadta.

Jól és olcsón elkezni

csak magyar konyhában lehet !!

Kisérleje meg és jöjjön a Sas-utca 4. szám alá!

Figyelmes kiszolgálás.

Előfizetők házban és házon kívül elfogadtatnak.

Kiváló tisztelettel:

BENKŐ,
kávémérő és kifőző.

Őszi trágyázás!

Valódi

Óvakodjunk a hamisításoktól!

védjegyü

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta :

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta :

Minden zsák tartalom

jelzéssel van ellátva.

KALMÁR VILMOS

a Thomasphosphatfabriken, Berlin vezérképviselője

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 49.